

POSUDEK ŠKOLITELE DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Bauerová, Zlata: *Kultura spotřeby a utváření národní identity ve vztahu českých spotřebitelů k přetransformovaným značkám po roce 1989*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPCE, Pardubice 2024, 75 str.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Milan Durňak, Ph.D.

Předložená diplomová práce se zabývá kulturou spotřeby a utvářením národní identity ve vztahu českých spotřebitelů k přetransformovaným značkám po roce 1989.

Autorka práce přetavuje svůj dlouhodobý zájem o tohle téma do kompaktně působícího textu, který se ve svém metodologickém, teoretickém i analytickém rámci pohybuje na podloží teorií o kultuře spotřeby, banálního nacionalismu a vizuální reprezentace. V rámci etnografického výzkumu využívá především biografického narativního rozhovoru a metod zúčastněného i nezúčastněného pozorování. V tomhle ohledu bych zdůraznil její etnografickou praxi v pozici prodavačky, díky které se jí podařilo významně proniknout do obchodních strategií, způsobů nahlížení a přemýšlení o kultuře nakupování. Mezi svými respondenty se zaměřuje především na generaci narozenou mezi lety 1950 a 1960. V dlouhodobém časovém hledisku se snaží sledovat variabilitu faktorů, které ovlivňují vztah zákazníků k jednotlivým produktům a značkám a stejně tak se dotýká i širšího hlediska uvažování o spotřebě a kultuře a jejich vzájemného působení.

Významná část diplomové práce se věnuje produktovému designu, vizuální reprezentaci a marketingové perspektivě. Autorka se zde snaží zkoumat vliv národních tendencí v marketingu jednotlivých kampaní a vyhledávat atributy, které pomáhají budovat vztah a motivaci zákazníků k nakupování a každodennosti spotřeby.

Na práci Zlady Bauerové oceňuji především snahu prozkoumat emickou perspektivu „zdola“, z pohledu nakupující jednotlivce, kteří do těchto strategií přemítají různorodé symbolické interakce, které se vztahují k k národnímu vnímání a citění ale také k nostalgii. Právě rovina sentimentu a nostalgie se mi v této práci jeví jako významná a domnívám se, že by práci ještě více pomohlo tento koncept dále rozvíjet a analyticky propojovat. V tomto kontextu by bylo možné ještě víc rozvinout právě trend formování retro kampaní z hlediska marketingu a působení na individuální percipienty.

Diplomová práce Zlady Bauerové je z antropologické perspektivy zajímavým a důležitým odborným příspěvkem k lepšímu pochopení kultury spotřeby a formování národní identity. Určitě by bylo možné jednotlivé kapitoly i teoretické koncepty ještě lépe rozvinout, ale i v závěru bych rád zdůraznil kvalitní etnografický výzkum autorky a její dlouhodobý zájem o dané téma projevující se ve snaze o komplexní pohled.

Předkládaná práce splňuje standardy kladené na diplomovou práci v oboru sociální a kulturní antropologie a navrhuji ji k obhajobě s hodnocením B.

Dne 8. 12. 2024

Mgr. Milan Durňak, Ph.D.